

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ДНІПРОВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
Кафедра охорони праці та цивільної безпеки

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ
для здобувачів ступеня бакалавра
освітньо-професійної програми «Цивільна безпека»
спеціальності 263 Цивільна безпека

Дніпро
НТУ «ДП»
2025

Програма атестаційного іспиту для здобувачів ступеня бакалавра освітньо-професійної програми «Цивільна безпека» спеціальності 263 Цивільна безпека / уклад.: В.І. Голінько, С.І. Чеберячко, І.А. Лісовицька, Ю.І. Чеберячко ; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Дніпро : НТУ «ДП», 2025. – 22 с.

Укладачі:

В.І. Голінько, д-р техн. наук, проф.,
С.І. Чеберячко, д-р техн. наук, проф.,
І.А. Лісовицька, канд. техн. наук, доц.,
Ю.І. Чеберячко, д-р техн. наук, проф.

Затверджено науково-методичною комісією спеціальності К10 Цивільна безпека (протокол № 11 від 08.10.2025) за поданням кафедри охорони праці та цивільної безпеки (протокол № 1 від 29.08.2025).

Атестаційний іспит має на меті визначення готовності здобувачів освіти до реалізації професійних функцій фахівця з цивільної безпеки. Програма для складання атестаційного іспиту розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Цивільна безпека» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Відповідальний за випуск – завідувач кафедри охорони праці та цивільної безпеки В.І. Голінько, д-р техн. наук, проф.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧА ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ	4
2. ЗМІСТОВА ЧАСТИНА АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ	9
2.1. Загальний опис змісту атестаційного іспиту	9
2.2. Рекомендована література	11
3. СТРУКТУРА ТА ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ.....	14
АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ	14
3.1. Структура білету атестаційного іспиту.....	14
3.2. Процедура проведення атестаційного іспиту.....	16
4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	17

ВСТУП

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» атестація – це встановлення відповідності результатів навчання (наукової або творчої роботи) здобувачів вищої освіти вимогам освітньої програми та/або вимогам програми єдиного державного кваліфікаційного іспиту.

Атестація здобувачів вищої освіти бакалаврського рівня здійснюється з урахуванням вимог Закону України «Про вищу освіту», «Положення про організацію освітнього процесу у НТУ «Дніпровська політехніка», стандартів освіти та інших нормативних актів України з питань освіти.

Програму атестаційного іспиту розроблено відповідно до освітньо-професійної програми «Цивільна безпека» спеціальності 263 Цивільна безпека першого (бакалаврського) рівня освіти, навчального плану та інших документів НТУ «Дніпровська політехніка».

Мета атестаційного іспиту освітньо-професійної програми «Цивільна безпека» спеціальності 263 Цивільна безпека першого (бакалаврського) рівня освіти полягає у встановленні рівня підготовки здобувача ступеня вищої освіти «бакалавр» як конкурентоспроможного фахівця, з глибокими фундаментальними та професійно орієнтованими знаннями та вміннями, здатного вирішувати типові професійні завдання у сфері безпеки праці та відповідність його рівня підготовки Стандарту вищої освіти України за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти в галузі знань 26 Цивільна безпека, спеціальність 263 Цивільна безпека, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29.10.2018 р. № 1170 (зі змінами).

Атестаційний іспит спрямований на підтвердження та об'єктивну оцінку готовності здобувачів до професійної практики у сфері аудиту та консалтингу безпеки праці та демонстрацію їхніх навичок та знань у цій області.

Затверджена в установленому порядку Програма атестаційного іспиту доводиться до відома здобувачів шляхом оприлюднення на офіційному сайті кафедри, не пізніше, ніж за чотири місяці до початку іспиту.

1. ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧА ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

Під час проведення атестаційного іспиту здобувач має продемонструвати рівень опанування компетентностями та володіння програмними результатами навчання, передбаченими освітньо-професійною програмою «Цивільна безпека».

Компетентності:

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та проблеми професійної діяльності, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, під час практичної діяльності або у процесі навчання, яка передбачає: застосування теорій та методів проведення моніторингу; запобігання виникненню аварій, надзвичайних ситуацій, нещасних випадків (на

виробництві) і професійних захворювань; оцінювання їх можливих наслідків та їх ліквідування.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК8. Здатність працювати як в команді, так і автономно.

ЗК9. Навички здійснення безпечної діяльності.

ЗК10 Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК11. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

ЗК12. Здатність захищати Батьківщину.

Спеціальні (фахові) компетентності за стандартом вищої освіти

ФК1 Усвідомлення функцій держави, форм реалізації цих функцій, правових основ цивільного захисту, охорони праці; дотримання основних принципів здійснення цивільного захисту та державної політики з питань охорони праці.

ФК2 Здатність оперувати термінами та визначеннями понять у сфері цивільного захисту, охорони праці; основними положеннями, вимогами та правилами стосовно проведення моніторингу, організувати та впроваджувати заходи щодо запобігання, ліквідування надзвичайних ситуацій.

ФК3 Здатність до застосування тенденцій розвитку техніки і технологій захисту людини, матеріальних цінностей і довкілля від небезпек техногенного і природного характеру та обґрунтованого вибору засобів та систем захисту людини і довкілля від небезпек.

ФК4 Здатність оперувати фізичними та хімічними термінами, розуміти сутність математичних, фізичних та хімічних понять та законів, які необхідні для здійснення професійної діяльності.

ФК5 Здатність організувати нагляд (контроль) за додержанням вимог законодавства у сфері цивільного захисту, техногенної, промислової безпеки та охорони праці.

ФК6 Здатність до оцінювання ризиків виникнення та впливу надзвичайних ситуацій на об'єктах суб'єкта господарювання та ризиків у сфері безпеки праці.

ФК7 Здатність обґрунтовано обирати та застосовувати методи визначення та контролю фактичних рівнів негативного впливу чинників ураження та джерел надзвичайних ситуацій на людину і довкілля.

ФК8 Здатність до аналізу та оцінки потенційних небезпек об'єктів, технологічних процесів та виробничого устаткування для людини й навколишнього середовища.

ФК9 Здатність до розуміння механізму процесів горіння та вибуху, обставин, дій та процесів, що спричиняють виникнення надзвичайних ситуацій.

ФК10 Здатність обґрунтовувати та розробляти заходи, спрямовані на запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, захист населення і територій від надзвичайних ситуацій, забезпечення безпечної праці та запобігання виникненню нещасних випадків і професійних захворювань.

ФК11 Здатність прогнозувати і оцінювати обстановку в зоні надзвичайної ситуації (аварії) та тактичні можливості підрозділів, що залучаються до ліквідування надзвичайних ситуацій (аварій).

ФК12 Здатність до проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій у разі їх виникнення.

ФК13 Здатність організовувати радіаційний, хімічний та біологічний захист населення, інженерне забезпечення процесу виконання аварійно-рятувальних робіт.

ФК14 Здатність до використання основних методів та засобів управління, зв'язку та сповіщення під час загрози або виникнення надзвичайних ситуацій.

ФК15 Готовність до застосовування та експлуатації технічних систем захисту, засобів індивідуального та колективного захисту людини від негативного впливу небезпечних чинників надзвичайних ситуацій, дії небезпечних і шкідливих виробничих чинників.

ФК16 Здатність до організації безпечної експлуатації техніки, устаткування, спорядження у сфері професійної діяльності, створення безпечних і здорових умов праці.

ФК17 Здатність організовувати та проводити навчання працівників підприємств, установ, організацій та населення щодо дій в умовах надзвичайних ситуацій.

ФК18 Здатність надавати домедичну допомогу постраждалим особам.

ФК19 Здатність до читання та виконання ескізів та креслень, застосування комп'ютерної графіки в сфері професійної діяльності.

Спеціальні компетентності з урахуванням особливостей ОПП.

СК1 Здатність забезпечувати виробництва засобами безпеки, впроваджувати системи та методи щодо захисту людини.

СК2 Здатність розробляти заходи з безпечного виконання робіт на територіях, які знаходилися в зоні бойових дій.

СК3 Здатність розробляти програми розвитку і безпеки робіт на підприємстві.

СК4 Здатність організувати безпечне ведення виробничих процесів в умовах виробництва та у надзвичайних ситуаціях.

СК5 Здатність враховувати вимоги промислової безпеки та охорони праці при підготовці та обґрунтуванні інвестиційних проєктів з відновлення об'єктів і територій.

Програмні результати навчання:

- РН1 Аналізувати питання історії, факти, проблеми та тенденції розвитку культури України в їх діалектичному взаємозв'язку.
- РН2 Володіти культурою мислення, технологією освоєння соціального досвіду на рівні, необхідному для професійної діяльності.
- РН3 Аналізувати суспільні явища й процеси на рівні, необхідному для професійної діяльності, знати нормативно-правові засади забезпечення цивільного захисту, охорони праці, питання нормативного регулювання забезпечення заходів у сфері цивільного захисту та техногенної безпеки об'єктів і територій.
- РН4 Застосовувати отримані знання правових основ цивільного захисту та охорони праці у практичній діяльності.
- РН5 Розробляти тексти та документи з питань професійної діяльності, спілкуватися українською професійною мовою; читати й розуміти фахову іншомовну літературу, використовуючи її у соціальній і професійній сферах; демонструвати культуру мислення та виявляти навички щодо організації культурного діалогу на рівні, необхідному для професійної діяльності.
- РН6 Пояснювати процеси впливу шкідливих і небезпечних чинників, що виникають у разі небезпечної події; застосовувати теорії захисту населення, територій та навколишнього природного середовища від чинників ураження та джерел надзвичайних ситуацій, та необхідні для здійснення професійної діяльності знання математичних та природничих наук.
- РН7 Обирати оптимальні заходи і засоби, спрямовані на зменшення професійного ризику, захист населення, запобігання надзвичайним ситуаціям.
- РН8 Передбачати екологічно-збалансовану діяльність, необхідний рівень індивідуальної безпеки та психічного здоров'я у разі виникнення типових небезпечних подій.
- РН9 Використовувати у професійній діяльності сучасні інформаційні технології, системи управління базами даних та стандартні пакети прикладних програм.
- РН10 Розробляти та використовувати технічну документацію, зокрема з використанням сучасних інформаційних технологій.
- РН11 Визначати фізичні, хімічні, біологічні та психофізіологічні шкідливі виробничі чинники та аналізувати безпечність виробничого устаткування.
- РН12 Визначати технічний стан зовнішніх та внутрішніх інженерних мереж та споруд для оцінювання відповідності його вимогам цивільного захисту та техногенної безпеки.
- РН13 Класифікувати речовини, матеріали, продукцію, процеси, послуги та суб'єкти господарювання за ступенем їх небезпечності.

- RH14 Ідентифікувати небезпеки та можливі їх джерела, оцінювати ймовірність виникнення небезпечних подій та їх наслідки
- RH15 Пояснювати номенклатуру, класифікацію та параметри чинників ураження джерел техногенних і природних надзвичайних ситуацій та результати їх впливів.
- RH16 Обирати оптимальні способи та застосовувати засоби захисту від впливу негативних чинників хімічного, біологічного та радіаційного походження.
- RH17 Оцінювати технічні показники та визначати стан аварійно-рятувальної техніки, засобів зв'язку, устаткування та обладнання.
- RH18 Пояснювати концептуальні основи моніторингу об'єктів захисту та знати автоматичні системи, прилади та пристрої, призначені для спостереження та контролю стану об'єкта моніторингу, вимірювання його параметрів та збереження інформації щодо його стану.
- RH19 Знати типи автоматизованих систем раннього виявлення надзвичайних ситуацій та оповіщення, загальні технічні характеристики та вимоги до застосування систем управління, зв'язку та сповіщення у надзвичайних ситуаціях
- RH20 Демонструвати вміння щодо проведення заходів з ліквідування надзвичайних ситуацій та їх наслідків, аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт.
- RH21 Аналізувати і обґрунтовувати інженерно-технічні та організаційні заходи щодо цивільного захисту, техногенної та промислової безпеки на об'єктах та територіях.
- RH22 Пояснювати вимоги щодо забезпечення та захисту суб'єктів господарювання, положення та вимоги щодо безпечності, ідентифікації, паспортизації та ведення реєстрів об'єктів підвищеної небезпеки та потенційно небезпечних об'єктів.
- RH23 Застосовувати заходи з цивільного захисту: з інформування та сповіщення населення, стосовно укриття для населення у захисних спорудах цивільного захисту; щодо евакуації населення з зони надзвичайної ситуації та життєзабезпечення евакуйованого населення в місцях їх безпечного розміщення.
- RH24 Передбачати безпечну роботу газодимозахисної служби, експлуатацію комплектів засобів індивідуального захисту рятувальників.
- RH25 Організовувати та проводити навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, заняття з особовим складом підрозділу; доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід у сфері професійної діяльності.
- RH26 Знати властивості горючих речовин і матеріалів, механізм виникнення процесів горіння і вибуху.
- RH27 Опанувати базові загальновійськові знання, практичні вміння і навички, необхідні для виконання конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України

Спеціальні результати навчання з урахуванням особливостей освітньої програми

- PH28 Визначати заходи безпеки при виконанні робіт на територіях, які знаходилися в зоні бойових дій.
- PH29 Розробляти поточні та перспективні програми розвитку і безпеки робіт на підприємствах.
- PH30 Здійснювати контроль та створювати умови для безпечного ведення виробничих процесів та при ліквідації надзвичайних ситуацій.
- PH31 Економічно обґрунтовувати заходи безпеки при розробці проєктів відновлення об'єктів і територій.

2. ЗМІСТОВА ЧАСТИНА АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ

2.1. Загальний опис змісту атестаційного іспиту

Білет атестаційного іспиту (АІ) складається з теоретичної та практичної частини і містить питання, що формуються відповідно до обов'язкових дисциплін освітньої-професійної програми навчання.

АІ має комплексний характер і містить питання, які базуються на матеріалах з трьох складових цивільної безпеки (правових питань цивільної безпеки, умов праці працівників та рятувальників та техногенної й промислової безпеки), які зазначені в таблиці 1.

Таблиця 1

Відповідність змісту програми іспиту вмінням, які перевіряються

Уміння, що контролюються	Зміст складових
<p>Аналізувати питання історії, факти, проблеми та тенденції розвитку культури України в їх діалектичному взаємозв'язку. Володіти культурою мислення, технологією освоєння соціального досвіду на рівні, необхідному для професійної діяльності.</p> <p>Аналізувати суспільні явища й процеси на рівні, необхідному для професійної діяльності, знати нормативно-правові засади забезпечення цивільного захисту, охорони праці, питання нормативного регулювання забезпечення заходів у сфері цивільного захисту та техногенної безпеки об'єктів і територій. Застосовувати отримані знання правових основ цивільного захисту та охорони праці у практичній діяльності.</p> <p>Розробляти тексти та документи з питань професійної діяльності, спілкуватися українською професійною мовою; читати й розуміти фахову іншомовну літературу, використовуючи її у соціальній і професійній сферах; демонструвати культуру мислення та виявляти навички щодо організації культурного діалогу на рівні, необхідному для професійної діяльності.</p> <p>Використовувати у професійній діяльності сучасні інформаційні технології, системи управління базами даних та стандартні пакети прикладних програм.</p> <p>Розробляти та використовувати технічну документацію, зокрема з використанням сучасних інформаційних технологій.</p>	<p>1. Правове регулювання цивільної безпеки.</p> <p>1.1. Законодавство з питань цивільної безпеки</p> <p>1.2. Міжнародні та вітчизняні правові акти з питань цивільної безпеки.</p> <p>1.3. Нормативне регулювання цивільної безпеки</p> <p>1.4. Система державного управління цивільною безпекою в Україні.</p> <p>1.5. Управління безпекою на виробничому рівні.</p> <p>1.6. Організація наглядової діяльності в галузі безпеки.</p> <p>1.7. Світоглядна та ментальна еволюція цивільної безпеки</p> <p>1.8. Мовлення учасників правовідносин</p> <p>1.9. Правове забезпечення процесів цивільної безпеки</p> <p>1.10. Навчання з питань цивільної безпеки</p>

<p>Організовувати та проводити навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, заняття з особовим складом підрозділу; доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід у сфері професійної діяльності.</p> <p>Розробляти поточні та перспективні програми розвитку і безпеки робіт на підприємствах.</p> <p>Економічно обґрунтовувати заходи безпеки при розробці проєктів відновлення об'єктів і територій.</p>	<p>1.11. Цифровізація юридичних процесів</p> <p>1.12. Економічні питання цивільної безпеки</p>
<p>Пояснювати процеси впливу шкідливих і небезпечних чинників, що виникають у разі небезпечної події; застосовувати теорії захисту населення, територій та навколишнього природного середовища від чинників ураження та джерел надзвичайних ситуацій, та необхідні для здійснення професійної діяльності знання математичних та природничих наук.</p> <p>Обирати оптимальні заходи і засоби, спрямовані на зменшення професійного ризику, захист населення, запобігання надзвичайним ситуаціям.</p> <p>Обирати оптимальні заходи і засоби, спрямовані на зменшення професійного ризику, захист населення, запобігання надзвичайним ситуаціям.</p> <p>Визначати фізичні, хімічні, біологічні та психофізіологічні шкідливі виробничі чинники та аналізувати безпечність виробничого устаткування.</p> <p>Обирати оптимальні способи та застосовувати засоби захисту від впливу негативних чинників хімічного, біологічного та радіаційного походження</p> <p>Пояснювати концептуальні основи моніторингу об'єктів захисту та знати автоматичні системи, прилади та пристрої, призначені для спостереження та контролю стану об'єкта моніторингу, вимірювання його параметрів та збереження інформації щодо його стану.</p> <p>Передбачати безпечну роботу газодимозахисної служби, експлуатацію комплектів засобів індивідуального захисту рятувальників.</p>	<p>2. Умови праці</p> <p>2.1. Повітря робочої зони. Мікроклімат виробничих приміщень. Шкідливі речовини.</p> <p>2.2. Вентиляція виробничих приміщень. Кондиціонування повітря.</p> <p>2.3. Освітлення виробничих приміщень.</p> <p>2.4. Шум, ультразвук та інфразвук. Вібрація.</p> <p>2.5. Іонізуючі випромінювання.</p> <p>2.6. Електромагнітні поля та випромінювання радіочастотного та оптичного діапазону.</p> <p>2.7 Засоби колективного та комплекти індивідуального захисту працюючих та рятувальників.</p> <p>2.8. Контроль умов праці</p> <p>2.9. Атестація робочих місць за умовами праці</p> <p>2.10. Системи очищення повітря від шкідливих речовин</p> <p>2.11. Хімічна та біологічна безпека</p>
<p>Визначати технічний стан зовнішніх та внутрішніх інженерних мереж та споруд для оцінювання відповідності його вимогам цивільного захисту та техногенної безпеки.</p> <p>Класифікувати речовини, матеріали, продукцію, процеси, послуги та суб'єкти господарювання за ступенем їх небезпечності.</p> <p>Ідентифікувати небезпеки та можливі їх джерела, оцінювати ймовірність виникнення небезпечних подій та їх наслідки.</p> <p>Пояснювати номенклатуру, класифікацію та параметри чинників ураження джерел техногенних і природних надзвичайних ситуацій та результати їх впливів.</p> <p>Оцінювати технічні показники та визначати стан аварійно-рятувальної техніки, засобів зв'язку, устаткування та обладнання.</p>	<p>3. Техногенна та промислова безпека</p> <p>3.1. Природні та техногенні загрози.</p> <p>3.2. Безпека експлуатації виробничого обладнання.</p> <p>3.3. Психофізіологічні основи безпеки праці.</p> <p>3.5. Електробезпека. Система засобів та заходів з безпечної експлуатації електроустановок.</p> <p>3.5. Пожежна безпека.</p> <p>3.6. Пожежовибухонебезпечність об'єктів.</p> <p>3.7. Попередження та гасіння пожеж.</p>

<p>Передбачати екологічно-збалансовану діяльність, необхідний рівень індивідуальної безпеки та психічного здоров'я у разі виникнення типових небезпечних подій.</p> <p>Знати типи автоматизованих систем раннього виявлення надзвичайних ситуацій та оповіщення, загальні технічні характеристики та вимоги до застосування систем управління, зв'язку та сповіщення у надзвичайних ситуаціях</p> <p>Демонструвати вміння щодо проведення заходів з ліквідування надзвичайних ситуацій та їх наслідків, аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт</p> <p>Аналізувати і обґрунтовувати інженерно-технічні та організаційні заходи щодо цивільного захисту, техногенної та промислової безпеки на об'єктах та територіях.</p> <p>Пояснювати вимоги щодо забезпечення та захисту суб'єктів господарювання, положення та вимоги щодо безпечності, ідентифікації, паспортизації та ведення реєстрів об'єктів підвищеної небезпеки та потенційно небезпечних об'єктів</p> <p>Застосовувати заходи з цивільного захисту: з інформування та сповіщення населення, стосовно укриття для населення у захисних спорудах цивільного захисту; щодо евакуації населення з зони надзвичайної ситуації та життєзабезпечення евакуйованого населення в місцях їх безпечного розміщення.</p> <p>Знати властивості горючих речовин і матеріалів, механізм виникнення процесів горіння і вибуху.</p> <p>Опанувати базові загальновійськові знання, практичні вміння і навички, необхідні для виконання конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України,</p> <p>Визначати заходи безпеки при виконанні робіт на територіях, які знаходилися в зоні бойових дій.</p> <p>Здійснювати контроль та створювати умови для безпечного ведення виробничих процесів та при ліквідації надзвичайних ситуацій.</p>	<p>3.8. Мінна безпека</p> <p>3.9. Захист населення і територій у надзвичайних ситуаціях</p> <p>3.10. Загальновійськова підготовка</p> <p>3.11. Безпека підричних робіт</p> <p>3.12. Аварійно-рятувальні роботи</p> <p>3.13. Домедична допомога потерпілим</p> <p>3.14. Планування процесів ліквідації аварії</p> <p>3.15. Економічне обґрунтування запобіжних заходів</p>
--	---

2.2. Рекомендована література

1. Голінько В.І. Управління безпекою в професійній діяльності : навч. посіб. / В.І. Голінько ; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Дніпро : НТУ «ДП», 2018. – 156 с.
2. Нормативне регулювання охорони праці : навч. посіб. / В.І. Голінько, І.А. Шайхлісламова ; Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». [Електронний ресурс]. – Дніпро : НТУ «ДП», 2019. – 110 с.
3. Організація наглядової діяльності в галузі охорони праці : навч. посіб. / К.Н. Ткачук, В.Л. Филипчук, Д.В. Зеркалов, О.І. Полукаров, Ю.О. Полукаров, О.Є. Кружилко. – Київ : ТОВ «Основа», 2015. – 261 с.
4. Голінько В.І. Контроль умов праці : навч. посіб. / В.І. Голінько ; НТУ «Дніпровська політехніка». – Дніпро : НТУ «ДП», 2018. – 155 с.
4. Голінько В.І. Гігієна праці та виробнича санітарія : навч. посіб. / В.І. Голінько, С.І. Чеберячко ; М-во освіти і науки України, НТУ «ДП». –

Дніпро : НТУ «ДП», 2019. – 150 с.

5. Джеджула В.В. Вентиляція та кондиціонування громадських об'єктів : навч. посіб. / В.В. Джеджула ; ВНТУ. – Вінниця : ВНТУ, 2021. – 71 с.

6. Голінько В.І. Моніторинг умов праці : підручник / В.І. Голінько, С.І. Чеберячко, М.В. Шибка, О.О. Яворська ; Державний ВНЗ «Національний гірничий університет». – Дніпро : Державний ВНЗ «Національний гірничий університет», 2014. – 236 с.

7. Голінько В.І. Основи охорони праці : навч. посіб. / В.І. Голінько ; НГУ. – Дніпропетровськ : НГУ, 2014. – 271 с.

8. Бочелюк В.Й. Організаційна психологія на підприємстві : навч. посіб. / В.Й. Бочелюк, О.В. Пучина. – Київ : Центр учбової літератури, 2020. – 272 с.

9. Гура О.І. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О.І. Гура, Т.Є. Гура ; КПУ. – Запоріжжя : КПУ, 2020. – 167 с.

10. Тютюник В.В. Природні та техногенні загрози : підручник / В.В. Тютюник, О.М. Соболев, О.О. Тютюник, О.А. Ященко ; Друкарня Мадрид. – Харків : Друкарня Мадрид, 2023. – 480 с.

11. Безпека виробничих процесів і устаткування : навч. посіб. для студентів спеціальності 263 – Цивільна безпека, освітня програма – Охорона праці. Частина І. Організаційні та технічні заходи безпеки трудового процесу / І.О. Мезенцева ; НТУ «ХПІ». – Харків : НТУ «ХПІ», 2022. – 246 с.

12. Панченко С.В. Електробезпека : підручник / С.В. Панченко, О.І. Акімов, М.М. Бабаєв та ін. ; УкрДУЗТ. – Харків : УкрДУЗТ, 2018. – 295 с.

13. Беліков А.С. Пожежна безпека : підручник / А.С. Беліков, О.В. Пилипенко, В.М. Довгаль, Б.В. Болібрех [та ін.] ; Журфонд. – Дніпро : Журфонд, 2019. – 508 с.

Нормативно-правові джерела

1. Кодекс цивільного захисту України : Кодекс України; Закон, Кодекс від 02.10.2012 № 5403-VI // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/5403-17>

2. Про охорону праці : Закон України від 14.10.1992 № 2694-XII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2694-12>.

3. Про об'єкти підвищеної небезпеки : Закон України від 18.01.2001 № 2245-III // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2245-14>

4. Про критичну інфраструктуру : Закон України від 16.11.2021 № 1882-IX // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1882-20>

5. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності : Закон України від 05.04.2007 № 877-V // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/877-16>
6. Про систему громадського здоров'я : Закон України від 06.09.2022 № 2573-IX // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2573-20>
7. Про дорожній рух : Закон України від 30.06.1993 № 3353-XII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3353-12>
8. Про затвердження Показчика нормативно-правових актів з охорони праці : Наказ; Держпраці від 05.02.2024 № 23 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/v0023880-24>
9. Державні санітарні норми та правила "Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу" // Офіційний вісник України – 2014. – № 41.– С. 95-132.
10. Норми радіаційної безпеки України. НРБУ 97. – К.: Відділ полігр. Українського центру держсанепіднагляду МОЗ України, 1997. – 121 с.

3. СТРУКТУРА ТА ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ

3.1. Структура білету атестаційного іспиту

Структура білету АІ складається з теоретичної та практичної частин.

Завдання до теоретичної частини АІ.

Теоретична частина білету АІ містить 40 тестових завдань, кожне з яких передбачає відповідь у формі вибору одного варіанту з чотирьох альтернатив. Вірна відповідь (у кожному завданні одна) оцінюється в 1 бал.

Приклад:

1. Сфера дії Закону України «Про охорону праці».

1. На всі підприємства, установи та організації державної власності;
2. На всіх юридичних та фізичних осіб, які відповідно до законодавства використовують найману працю та на всіх працюючих;
3. На підприємства державної форми власності з важкими та шкідливими умовами праці;
4. На всі підприємства незалежно від форми власності з важкими та шкідливими умовами праці.

2. Яка стаття Конституції України визначає, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека є в Україні найвищою соціальною цінністю?

1. Стаття 3;
2. Стаття 45;
3. Стаття 50;
4. Стаття 60

3. Небезпека згідно ДСТУ 2293:2014 є:

1. Джерело чи ситуація, що потенційно може призвести до травмування, погіршення здоров'я чи смерті людини, завдати шкоду майну, довкіллю, чи їх комбінація;
2. Небезпечна подія, що потенційно може призвести до травмування, погіршення здоров'я чи смерті людини;
3. Наслідки небезпечної події такі, як травмування, погіршення здоров'я чи смерті людини;
4. Підходять всі відповіді

Формування тестових завдань відбувається випадковим чином (рандомно) з переліку тем, які виносяться на ЄДКІ (наведено у розділі 2).

Завдання до практичної частини АІ (містить 12 завдань) може включати практичні задачі, аналіз кейсів і т.д. щодо безпеки праці. Завданням у білеті АІ буде запропоновано вирішити практичні завдання або проаналізувати кейси, що

вимагають застосування знань та навичок у реальних або симульованих ситуаціях.

Приклад практичних завдань.

Задача 1.

На підприємстві працює $T= 2$ тис. працівників. Визначити коефіцієнт частоти травматизму ($K_{ч}$), якщо протягом року трапилося 10 нещасних випадків ($H_{н.в.}$).

Розв'язання:

$$K_{ч} = \frac{H_{н.в.}}{T} \times 1000 = \frac{10}{2000} \times 1000 = 5$$

Відповідь: Показник частоти травматизму за минулий рік на підприємстві складає 5.

Задача 2.

Перевіркою інспекції праці було виявлено, що в цеху №4 жінки залучались до роботи в шкідливих умовах праці, замість спеціального одягу трьом працівникам видали компенсацію. Представники адміністрації цеху відповіли представникам інспекції, що з їх боку порушень немає. Зробіть аналіз і при виявленні порушень пошліться на закон. Вкажіть, що саме порушено?

Розв'язок:

Відповідно до вимог ст. 163 Кодексу законів про працю України (КЗпП України), ст. 8 Закону України «Про охорону праці» роботодавець зобов'язаний забезпечити за свій рахунок придбання спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту й безоплатно забезпечити ними працівників. Згідно зі ст.164 КЗпП України не дозволяється видавати замість спеціального одягу чи спеціального взуття працівникам грошові суми для їх придбання або матеріали для їх виготовлення.

Задача 3.

Як визначити, коли необхідні ЗІЗ?

Розв'язок:

Відповідно до ст. 163 Кодексу законів про працю України від 10 грудня 1971 р. № 322-VIII та ст. 8 Закону України «Про охорону праці» від 14 жовтня 1992 р. № 2694-XII, якщо середовище, у якому перебуває робітник, є шкідливим або роботи визнані небезпечними, роботодавець зобов'язаний безоплатно надати своїм працівникам засоби індивідуального захисту органів дихання. Тобто для виконання робіт зі шкідливими та небезпечними умовами праці або пов'язаних із забрудненням або несприятливими метеорологічними умовами та пов'язаних з ліквідацією наслідків аварій, стихійного лиха тощо, не передбачених трудовим договором виникає необхідність у видачі ЗІЗ.

3.2. Процедура проведення атестаційного іспиту

Атестація осіб, які здобувають ступінь бакалавра, здійснюється екзаменаційною комісією, до складу якої можуть включатися представники роботодавців та їх об'єднань, відповідно до положення про екзаменаційну комісію, затвердженого вченою радою закладу вищої освіти.

Екзаменаційна комісія при проведенні АІ:

- здійснює контроль за його організацією;
- фіксує порушення його процедури;
- консультує здобувачів про їх права та обов'язки, а також про порядок проведення атестаційного іспиту;
- фіксує результати атестаційного іспиту;
- оцінює надані здобувачами відповіді;
- оформляє протокол атестаційного іспиту.

Терміни проведення атестаційного іспиту визначаються графіком освітнього процесу.

АІ складає кожен здобувач після повного виконання ним навчального плану за освітнім рівнем «бакалавр».

Режим проведення іспиту – очний.

Отримання завдань, підготовка відповідей здійснюється здобувачами безпосередньо в аудиторії. Ліміт часу, відведеного на розв'язання завдань білету АІ, становить **4 години**, спроба – **одна**.

У визначений час початку АІ (згідно з розкладом роботи ЕК, оприлюдненим на сайті кафедри), здобувачі вищої освіти мають прибути на кафедру охорони праці та цивільної безпеки. Здобувачі розміщуються в навчальній аудиторії, де після процесу аутентифікації, отримують білет АІ та починають виконання завдань.

У разі настання сигналу «Повітряна тривога» (або інших сповіщень, які зумовлюють необхідність переходу здобувачів в укриття) здобувачі мають виконати такі дії: повідомити про це екзаменаційну комісію та перейти до укриття для подальшого успішного продовження складання іспиту.

В разі, якщо на момент початку іспиту у здобувача виникли проблеми об'єктивного характеру, які унеможливають складання іспиту, він зобов'язаний звернутися до екзаменаційної комісії через доступні засоби комунікації. В разі, якщо викладені причини будуть розцінені як обґрунтовані, складання іспиту для здобувача переноситься на інший, заздалегідь визначений, час.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

При оцінюванні результатів виконання завдань білету АІ враховується загальна сума балів, яка складається з балів за виконання завдань з теоретичної та практичної частин білету АІ (підсумкова рейтингова оцінка) – табл. 2.

Таблиця 2

Розподіл балів за виконання окремих завдань АІ

Вид навчальної роботи	Максимальна величина рейтингової оцінки (балів)
Частина 1 (теоретична)	
Виконання 40 тестових завдань	1 питання – 1 бал
Усього за теоретичну частину	40
Частина 2 (практична)	
Виконання практичних 12-х завдань	1 завдання – 5 балів
Усього за практичну частину	60
Усього за білет АІ	100

Критерії оцінювання практичної частини завдань атестаційного іспиту наведені в табл. 3.

Таблиця 3

Критерії оцінювання частини 2 (практичної) завдань атестаційного іспиту

Критерії оцінювання	Зміст критеріїв оцінювання виконання окремих завдань білету АІ	Оцінка в балах
1. Відповідність підсумків виконання білету АІ суті запропонованого завдання	- в цілому, відповідає повністю;	2
	- неповністю відповідає;	1
	- недостатньо відповідає суті завдання.	0
2. Повнота та ступінь обґрунтованих відповідей, обсяг та рівень використаних знань і умінь	- наведено повну, правильну послідовність кроків розв'язування;	2
	- недостатньо повно та/або не достатньо обґрунтовано;	1
	- неповно та необґрунтовано.	0

Критерії оцінювання	Зміст критеріїв оцінювання виконання окремих завдань білету АІ	Оцінка в балах
3. Вміння аналізувати і оцінювати факти, події, застосовувати певні методи, критерії, принципи в конкретних ситуаціях та аналізувати очікувані результати	- високий рівень;	1
	- низький рівень.	0
Усього за одне практичне завдання		0...5

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами (табл. 4).

Таблиця 4

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Отримані бали за першу (теоретичну) та другу (практичну) частини додаються і є підсумковою оцінкою за результатами складання атестаційного іспиту. Максимально здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Зміст критеріїв оцінювання спирається на компетентнісні характеристики, визначені вимогами Національної рамки кваліфікації до 6-го кваліфікаційного рівня (табл. 5).

Таблиця 5

Загальні критерії досягнення результатів навчання для 6-го кваліфікаційного рівня за НРК

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
Знання		
♦ концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: - концептуальних знань; - високого ступеню володіння станом питання; - критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
Уміння/навички		
<p>♦ поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання</p>	Відповідь характеризує уміння: - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези; - розв'язувати проблеми; - обирати адекватні методи та інструментальні засоби; - збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; - використовувати інноваційні підходи до розв'язання завдання	95-100
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	рівень умінь/навичок незадовільний	<60
Комунікація		
<p>♦ донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації;</p>	<p>Вільне володіння проблематикою галузі. Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова:</p> <ul style="list-style-type: none"> - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; 	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
<ul style="list-style-type: none"> ♦ збір, інтерпретація та застосування даних; ♦ спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово 	<ul style="list-style-type: none"> - лаконічна. Комунікаційна стратегія: <ul style="list-style-type: none"> - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції 	
	<p>Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами. Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами. Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами</p>	90-94
	<p>Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)</p>	85-89
	<p>Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)</p>	80-84
	<p>Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)</p>	74-79
	<p>Задовільне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)</p>	70-73
	<p>Часткове володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)</p>	65-69
	<p>Фрагментарне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)</p>	60-64
<p>Рівень комунікації незадовільний</p>	<60	
Відповідальність і автономія		
<ul style="list-style-type: none"> ♦ управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами; 	<p>Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на:</p> <p>1) управління комплексними проектами, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні 	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
<ul style="list-style-type: none"> ♦ спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; ♦ формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; ♦ організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; ♦ здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії 	<p>життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію;</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність до роботи в команді; - контроль власних дій; <p>2) відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів; - самостійність під час виконання поставлених завдань; - ініціативу в обговоренні проблем; - відповідальність за взаємовідносини; <p>3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - використання професійно-орієнтовних навичок; - використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; - володіння всіма видами навчальної діяльності; <p>4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ступінь володіння фундаментальними знаннями; - самостійність оцінних суджень; - високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок; - самостійний пошук та аналіз джерел інформації 	
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69
	Рівень відповідальності і автономії фрагментарний	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

Можливість повторного складання атестаційного іспиту з метою підвищення оцінки не передбачена. У разі отримання незадовільної оцінки здобувач вищої освіти підлягає відрахуванню з університету, йому видається академічна довідка.

Навчальне видання

Голінько Василь Іванович
Чеберячко Сергій Іванович
Лісовицька Ірина Анатоліївна
Чеберячко Юрій Іванович

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ

для здобувачів ступеня бакалавра
освітньо-професійної програми «Цивільна безпека»
спеціальності 263 Цивільна безпека

Видано в авторській редакції.

Електронний ресурс.
Підписано до видання 04.11.2025. Авт. арк. 1,03.

Національний технічний університет «Дніпровська політехніка».
49005, м. Дніпро, просп. Дмитра Яворницького, 19.